

WEWNAȚRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W ZESPOLE SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH-
SZKOLE PODSTAWOWEJ nr1
w BYSTRZYCY KŁODZKIEJ

I. Założenia WSDZ

II. Cele WSDZ

III. Formy realizacji zadań w ramach WSDZ

IV. Treści i czas realizacji programu

V. Przewidywane rezultaty (efekty) i korzyści z realizacji WSDZ

VI. Ocena i ewaluacja

VII. Działalność szkolnego doradcy zawodowego realizującego działania w ramach WSDZ

VIII. Efekty działalności WSDZ

IX. Monitoring i ewaluacja

I. Założenia WSDZ

WSDZ stwarza uczniowi realną możliwość zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do odnalezienia swojego miejsca na drodze kariery zawodowej- poznania siebie i własnych predyspozycji zawodowych, zasad rządzących rynkiem pracy, uzyskania informacji o lokalnym rynku pracy, zaplanowania własnej kariery zawodowej.

Uczeń dobrze przygotowany do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, umie samodzielnie wybrać szkołę ponadpodstawową, ma plany na przyszłość.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- Wybór zawodu to długotrwały proces stanowiący podsumowanie decyzji podejmowanych przez wiele lat.
- Na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy.
- Preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cechy osobowości, temperament, zdolności) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, otoczenie społeczne).
- Szkoła podstawowa obok rodziny stanowi środowisko mające istotny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów.
- Działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny, co w rezultacie doprowadzi do właściwego wyboru szkoły ponadpodstawowej.

II. Cele WSDZ

Cel ogólny: Przygotowanie uczniów do dokonania świadomego i trafnego wyboru dalszej drogi edukacyjnej a w przyszłości wyboru zawodu.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- a) zna swój potencjał edukacyjny, psychologiczny (predyspozycje, mocne strony i ograniczenia, zainteresowania, uzdolnienia);
- b) posiada informacje na temat różnych grup zawodowych (charakterystyka wykonywanej pracy, wymagania do wykonywania konkretnego zawodu, przeciwwskazania zdrowotne);

- c) rozwija swoje umiejętności i zainteresowania, wie jak się uczyć;
- d) rozwija umiejętności pracy w zespole (komunikatywność, zaangażowanie, właściwe relacje społeczne);
- e) prezentuje postawę szacunku do pracy;
- f) zna czynniki trafnego wyboru szkoły i zawodu;
- g) rozwija umiejętność podejmowania decyzji;
- h) jest otwarty i przygotowany na wyzwania współczesnego świata (gotowość do zmian);

Ponadto uczeń klasy ósmej:

- a) zna zasady systemu kształcenia w Polsce oraz ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych;
- b) zna zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych i terminarz rekrutacyjny;
- c) zna źródła informacji edukacyjnych i zawodoznawczych, ma dostęp do tych informacji.

Nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy, doradcy zawodowi w szkole:

- a) potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów;
- b) wykorzystują wiedzę o uczniu, pomagają mu określać jego ścieżkę edukacyjną i zawodową;
- c) umożliwiają rozwój zainteresowań i zdolności uczniów- kącik biblioteczny;
- d) realizują tematy zawodoznawcze w ramach zajęć zawodoznawczych, gdw, spotkań z przedstawicielami różnych szkół ponadpodstawowych (branżowej, liceum, technikum);
- e) wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów;
- f) włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w realizowanie doradztwa zawodowego w szkole (współpraca z OHP Młodzieżowym Centrum Kariery w Bystrzycy Kłodzkiej, Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną- Klastrem Edukacyjnym, PUP).

Rodzice:

- a) są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli osób doradzających dzieciom w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru przyszłej szkoły ponadpodstawowej;
- b) znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu;
- c) znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady oraz terminarz rekrutacji (dotyczy rodziców uczniów klas ósmych);

d) angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody i zakłady pracy podczas lekcji gdw);

e) wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych.

III. Formy realizacji zadań w ramach wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego:

- spotkania ze specjalistami- zajęcia z doradcą zawodowym (20 h lekcyjnych- 10 h w kl.VII, 10 h w kl.VIII); lekcje gdw; kącik DORADZTWA ZAWODOWEGO w bibliotecach materiałami dla uczniów;
- wycieczki do lokalnych zakładów pracy, instytucji;
- udział w targach edukacyjnych;
- spotkania z osobami reprezentującymi różne zawody;
- dyskusje, warsztaty, prezentacje;
- konsultacje dla uczniów i rodziców (doradca zawodowy);
- spotkania w szkole z przedstawicielami różnych szkół ponadpodstawowych;
- wyjścia/wyjazdy do szkół ponadpodstawowych w celu poznania ofert edukacyjnych;
- spotkania z absolwentami szkoły.

Współpraca z nauczycielami (Radą Pedagogiczną) obejmuje:

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły;
- określenie priorytetów dotyczących gromadzenia informacji i prowadzenia poradnictwa zawodowego w szkole;
- działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi dalszego kształcenia;
- określenie potrzeb i dostosowanie oferty edukacyjnej dla każdego ucznia.

Współpraca z wychowawcami obejmuje:

- Realizację zadań wynikających z programu wychowawczego i programu doradztwa zawodowego w formie pogadarek, rozmów, warsztatów, dyskusji z uczniami, prezentowania materiałów informacyjnych z zakresu szkół ponadpodstawowych itd.
- Wychowawcy informują rodziców o predyspozycjach uczniów w czasie rozmów

indywidualnych, wywiadówek, spotkań z rodzicami i uczniami.

Współpraca z pedagogiem/doradcą zawodowym w szkole obejmuje:

- wspomaganie wychowawców, nauczycieli, rodziców i uczniów poprzez udostępnianie wszelkich niezbędnych wychowawcom materiałów typu: kwestionariusze, ankiety, ćwiczenia, karty zainteresowań, przygotowywanie i udostępnianie materiałów informacyjnych z zakresu doradztwa zawodowego i struktury szkolnictwa ponadpodstawowego; przeprowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego; organizowanie spotkań ze specjalistami z OHP Młodzieżowego Centrum Kariery, Klastra Edukacyjnego Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Urzędu Pracy, reprezentantami różnych zawodów np. rodzicami czy absolwentami.

Współpraca z rodzicami obejmuje:

- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły-wychowawcy;
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach-wychowawcy;
- indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.-pedagog, doradca zawodowy;
- gromadzenie, systematyczną aktualizację i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej-wychowawcy, biblioteka szkolna.

Współpraca z uczniami obejmuje:

- poznawanie siebie, zawodów, udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej;
- autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych;
- indywidualną pracę z uczniami mającymi problemy z wyborem szkoły;
- pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego;
- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i przyszłych zawodów;
- pomoc w budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno- zawodowego;
- przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzaminów, wyboru kolejnej szkoły.

Formy adresowane do uczniów:

- zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej- doradca zawodowy;
- zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową- doradca zawodowy;
- zajęcia warsztatowe doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania- wychowawcy, pedagog;
- zajęcia warsztatowe uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych /CV, list motywacyjny/- nauczyciel wos, j.polskiego;
- zajęcia warsztatowe służące rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji i rozmowy wstępnej /kwalifikacyjnej- nauczyciele języka polskiego;
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół, a w przyszłości konkretnego zawodu- w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych- doradca zawodowy, biblioteka szkolna;
- spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy, promowanie dobrych wzorców- wychowawcy;
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów-wychowawcy;
- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia- doradca zawodowy, pedagog-współpraca z Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną „INVEST-PARK“- Klastrem Edukacyjnym;
- tworzenie bazy danych o absolwentach szkoły-wychowawcy, dyrektor szkoły;
- tworzenie informacji o lokalnych szkołach, firmach i pracodawcach-doradca zawodowy;
- organizowanie dni otwartych szkoły- oferta edukacyjna placówki, jej promocja- szkolny zespół ds. rekrutacji;
- opracowanie informacji na stronie internetowej szkoły poświęconych zagadnieniom planowania kariery i pracy zawodowej – administrator strony szkoły, pedagog, doradca zawodowy.

Formy adresowane do rodziców:

- tworzenie możliwości indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły – wychowawcy, doradca zawodowy;
- wykład dla rodziców dotyczący szkolnictwa ponadpodstawowego, możliwości dalszego kształcenia się dziecka- wychowawca, doradca zawodowy ;
- oferta edukacyjna placówki, jej promocja- szkolny zespół ds. rekrutacji;
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół, a w przyszłości konkretnego zawodu- w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych- doradca zawodowy, biblioteka szkolna;
- opracowanie informacji na stronie internetowej szkoły poświęconych zagadnieniom planowania kariery oraz wyboru szkoły ponadpodstawowej- administrator strony, pedagog, doradca zawodowy.

Formy adresowane do nauczycieli /rady pedagogicznej/:

- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą – dyrektor szkoły;
- śledzenie szkolnych losów absolwentów- wychowawcy, dyrektor szkoły;
- oferta edukacyjna placówki, jej promocja;
- stworzenie wspólnie z uczniami informacji poświęconych zagadnieniom planowania kariery i pracy zawodowej- wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog.

Formy adresowane do środowiska lokalnego i lokalnego samorządu:

- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców – wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog w ramach współpracy z Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną „INVEST-PARK“;
- oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia- doradca zawodowy;
- współpraca z instytucjami lokalnego rynku pracy- doradca zawodowy.

Metody pracy doradczej:

- Metody aktywizujące (burza mózgów, dyskusja, giełda pomysłów, mapy myślowe)- wspólna praca nad rozwiązaniem problemu.
- Drama – krótkie scenki i inscenizacje, odgrywanie ról; metody plastyczne – komiksy, plakaty.
- Metody audiowizualne - wykorzystanie Internetu jako narzędzi zdobywania informacji, programy i prezentacje multimedialne, filmy edukacyjne.

- Gry i zabawy rozwijające myślenie strategiczne.
- Trening komunikacji i zachowań społecznych, mini-wykłady, pogadanki, debaty.

IV. Treści i czas realizacji programu

Treści z zakresu doradztwa zawodowego będą realizowane w ciągu roku szkolnego na lekcjach wychowawczych, przedmiotowych, zastępstwach, zajęciach pozalekcyjnych oraz poza szkołą poprzez udział uczniów w wyjściach i wycieczkach, w spotkaniach i imprezach edukacyjnych związanych z wyborem szkoły ponadpodstawowej i poznawaniem zawodów.

Ponadto w ramach przedmiotu doradztwo zawodowe odbędzie 20 h lekcyjnych- 10 h w kl.VII, 10 h w kl.VIII. Podstawą do ich realizacji będzie cykl lekcji „Kariera na MAKSa“ opracowanego przez Ośrodek Rozwoju Kompetencji Edukacyjnych oraz materiały doradcy zawodowego.

Material nauczania w klasie VII	Cele edukacyjne zajęć	Efekty zajęć
1.Zainteresowania	-uczeń ma świadomość własnego wpływu na teraźniejszość i przyszłość; -uświadamia sobie, czym są zainteresowania; -określa znaczenie i rolę zainteresowań w życiu człowieka.	-potrafi określić, czym są zainteresowania; -określa związek pomiędzy zainteresowaniami a satysfakcją z życia zawodowego w przyszłości; -rozumie rolę i znaczenie zainteresowań w życiu człowieka; -zwiększa własny wpływ na wybory i działania w przyszłości.
2.Cechy charakteru	-określenie, czym są cechy charakteru i skąd można czerpać o nich wiedzę; -uczeń rozumie, jak ważna jest świadomość swoich cech w wyborach życiowych i zawodowych; -uświadomienie uczniom, dlaczego należy być sobą i akceptować siebie w różnych sytuacjach życiowych.	-wie, dlaczego warto znać swoje cechy charakteru; -rozumie rolę samoakceptacji w życiu człowieka; -wie, w jaki sposób słabe i mocne strony wpływają na nasze decyzje; -ma zwiększoną świadomość wpływu osobistych wyborów i działań na własną przyszłość.
3.Umiejętności	-uczeń poznaje rolę umiejętności w życiu człowieka; -rozbudzenie w uczniach świadomości swoich	-będzie wiedział, jak może przekonać się, czy coś potrafi; -rozumie rolę umiejętności w życiu;

	<p>umiejętności;</p> <p>-uświadomienie znaczenia umiejętności w życiu codziennym.</p>	<p>-rozumie rolę konsekwencji;</p> <p>-zwiększa świadomość wpływu rozwijanych umiejętności na własną przyszłość.</p>
4.Wartości	<p>-uświadomienie roli wartości w życiu;</p> <p>-poznanie podstawowych grup wartości;</p> <p>-mobilizowanie do określania swoich wartości.</p>	<p>-wie, jakie znaczenia mają wartości w życiu;</p> <p>-rozumie, dlaczego postępowanie zgodne z wartościami jest ważne;</p> <p>-rozumie rolę tolerancji w stosunku do wartości innych ludzi;</p> <p>-zyskuje świadomość wpływu wartości na swoją przyszłość.</p>
5.Wiedza	<p>-określa znaczenie wiedzy w życiu człowieka oraz jej źródła;</p> <p>-uświadamia sobie zasoby swojej wiedzy;</p> <p>-uświadamia sobie znaczenie doświadczeń życiowych w podejmowaniu decyzji na przyszłość.</p>	<p>-wie, jakie znaczenie ma wiedza w życiu;</p> <p>-rozumie, że aby radzić sobie w życiu potrzebne są podstawowe informacje o świecie, stosunkach międzyludzkich i konsekwencjach podejmowanych decyzji;</p> <p>-uświadamia sobie, jak na jego przyszłość wpływają wiedza i doświadczenie;</p> <p>-określa podstawowe źródła wiedzy.</p>
6. Test na lewą i prawą półkulę i sposób uczenia się	<p>-określa znaczenie wiedzy w życiu;</p> <p>-uświadamia sobie sposoby przyswajania wiedzy;</p> <p>-uświadamia sobie znaczenie uczenia się w podejmowaniu decyzji na przyszłość.</p>	<p>-wie, jakie znaczenie ma wiedza w życiu;</p> <p>-rozumie, że aby radzić sobie w życiu potrzebne są efektywne sposoby przyswajania wiedzy;</p> <p>-uświadamia sobie, jak na jego przyszłość wpływa uczenie się nowych rzeczy;</p>
7.Warunki indywidualne	<p>-określa swoje mocne strony;</p> <p>-dostrzega różnice pomiędzy postrzeganiem samego siebie a oczekiwaniami</p>	<p>-wie, na czym polegają różnice między ludźmi i odmiennym definiowaniu szczęścia;</p> <p>-rozumie, że bycie odrębną</p>

	<p>społecznymi;</p> <p>-uświadamia sobie, że szczęście to kwestia indywidualna, różnie definiowana przez ludzi.</p>	<p>jednostką jest bardzo wartościowe;</p> <p>-zwiększa swoją świadomość różnic między postrzeganiem przez społeczeństwo a tym, jaki jest naprawdę;</p> <p>-określa swoje mocne strony.</p>
8. Test uzdolnień wielorakich Gardnera	<p>-określa, jakie ma uzdolnienia;</p> <p>-uświadamia sobie swoje możliwości;</p> <p>-uświadamia sobie znaczenie uzdolnień w podejmowaniu decyzji na przyszłość.</p>	<p>-wie, jakie znaczenie mają uzdolnienia w życiu;</p> <p>-uświadamia sobie, jak na jego przyszłość wpływają uzdolnienia;</p> <p>-określa swoje uzdolnienia.</p>
9. System szkolnictwa ponadpodstawowego: -licea -technika -szkoły branżowe	<p>-wie, jakie mamy typy szkół w systemie szkolnictwa ponadpodstawowego;</p> <p>-zna przebieg kształcenia i czas trwania nauki w poszczególnych typach szkół;</p> <p>-poznaje zasady rekrutacji w poszczególnych typach szkół.</p>	<p>-potrafi wymienić typy szkół ponadpodstawowych;</p> <p>-uświadamia sobie, jak istotny jest wybór dalszej szkoły w planowaniu kariery;</p> <p>-określa swoje predyspozycje, analizuje swoje mocne i słabe strony pod kątem przyszłego wyboru szkoły ponadpodstawowej.</p>
10. Moja wizja kariery	<p>-wie, co oznacza słowo kariera;</p> <p>-dowiaduje się, jakie są istotne składniki planowania kariery zawodowej;</p> <p>-uświadamia sobie znaczenie planowania kariery w podejmowaniu decyzji na przyszłość.</p>	<p>-wie, jakie znaczenie ma kariera w życiu;</p> <p>-uświadamia sobie, jak na jego przyszłość wpływa właściwe planowanie rozwoju zawodowego;</p> <p>-określa swoje plany zawodowe.</p>
Material nauczania w klasie VIII	Cele edukacyjne zajęć	Efekty zajęć
1. Rynek pracy	<p>-uświadomienie, czym jest rynek pracy;</p> <p>-określenie podstawowych wymagań stawianych pracownikom na rynku pracy;</p>	<p>-wie, jakie są podstawowe mechanizmy rządzące rynkiem pracy;</p> <p>-rozumie, że pracodawcy mają określone wymagania;</p> <p>-poznaje podstawowe</p>

	-uświadamianie roli autoprezentacji.	wymagania rynku pracy; -ma świadomość umiejętności autoprezentacji.
2. Zawody	-uświadomienie, w jaki sposób należy wybierać zawód; -wzbudzenie ciekawości związanej z zawodami; -uświadomienie zmian, które zachodzą w zawodach.	-wie, na czym polega proces wyboru zawodu i jak się do niego najlepiej przygotować; -rozumie, że zawód należy wybierać na podstawie samoanalizy i rozpoznaniu rynku pracy; -rozumie, że wybór zawodu w tych czasach nie jest wyborem na całe życie; -ma większą świadomość dotyczącą zawodów.
3.Kształcenie	-uświadomienie, czym jest kształcenie ustawiczne; -poznanie podstawowych powodów, dla których warto się uczyć; -uświadomienie, że podstawowym elementem zdobywania zawodu jest edukacja.	-wie, na czym polega kształcenie ustawiczne; -rozumie, że warto się uczyć (także z własnej woli); -rozumie, że proces kształcenia odbywa się nie tylko w szkole i jest niezbędny do zdobycia zawodu; -zyska świadomość, dlaczego warto się uczyć.
4.Pomysł na siebie	-uświadomienie, że posiadanie pomysłu na siebie wpływa na realizację planów; -poznanie czynności, które mogą być pomocne w tworzeniu planu na życie i na przyszłość zawodową; -uświadomienie, jak ważna jest konsekwencja w realizowaniu planów.	-wie, jak tworzyć „pomysł na siebie“; -rozumie, jak ważna jest konsekwencja w realizowaniu planów; -wie, że proste czynności życiowe i zawodowe mogą stać się okazją do samorealizacji; -rozumie, że okazje w życiu należy nie tylko wykorzystywać, ale także samemu tworzyć.
5.Cele	-uświadomienie, dlaczego należy definiować cele, w tym wariantywne; -poznanie podstawowych	-wie, czym jest cel; -rozumie, że przed działaniem należy stworzyć

	<p>rodzajów celów;</p> <p>-uświadomienie, że przeciwności losu można pokonać.</p>	<p>dokładny plan;</p> <p>-wie, jakie są rodzaje celów;</p> <p>-rozumie, że w przypadku planowania kariery przypadkowe i spontaniczne działanie nie jest wskazane.</p>
6.Plan działania	<p>-uświadomienie, jak ważne jest planowanie działań;</p> <p>-poznanie konsekwencji braku planu;</p> <p>-uświadomienie, że każda decyzja niesie za sobą określone konsekwencje.</p>	<p>-wie, dlaczego warto planować;</p> <p>-rozumie, że bez określonego planu może ponieść porażkę;</p> <p>-wie, że każde działanie pociąga za sobą negatywne lub pozytywne konsekwencje.</p>
7.Poszukiwanie pracy	<p>-uświadomienie, jak istotna jest satysfakcjonująca praca;</p> <p>-określenie sposobów przygotowania się do szukania pracy;</p> <p>-uświadomienie, jak ważne są konsekwencja i upór w procesie szukania pracy.</p>	<p>-wie, w jaki sposób przygotować się do szukania pracy;</p> <p>-rozumie, jaką wartość ma w życiu praca;</p> <p>-rozumie, że szukanie pracy nie jest łatwe i wymaga ogromnego wysiłku, czasu i przygotowań.</p>
8.Podjęcie pracy	<p>-uświadomienie, w jaki sposób można się rozwijać w pracy;</p> <p>-określenie niektórych zadań i wymaganych umiejętności na wybranych przykładach;</p> <p>-uświadomienie, że każdy sam pracuje na swój sukces i koleje życia.</p>	<p>-wie, co należy robić w pracy, aby odnieść sukces;</p> <p>-rozumie, jakie podstawowe umiejętności pojawiają się na różnych stanowiskach pracy;</p> <p>-rozumie, że sam musi zapracować na swój sukces.</p>
9.Nowa wizja kariery	<p>-uświadomienie, czym jest kariera zawodowa;</p> <p>-podsumowanie, co składa się na planowanie wizji kariery;</p> <p>-określanie znaczenia sukcesu dla różnych ludzi.</p>	<p>-wie, czym jest kariera zawodowa;</p> <p>-utrwała wiedzę o planowaniu kariery zawodowej;</p> <p>-dowiaduje się, czym jest sukces dla niego i dla innych.</p>
10.Moja kariera	<p>-uświadomienie, czym jest kariera zawodowa, praktyczna budowa własnej</p>	<p>-wie, czym jest kariera zawodowa i co chce osiągnąć w życiu;</p>

	wizji kariery; -podsumowanie, co dana osoba chce osiągnąć w życiu, o jakiej karierze marzy; -określanie znaczenia sukcesu.	-buduje wizję własnej przyszłości; -utrwała wiedzę o planowaniu kariery zawodowej.
--	--	---

V. Przewidywane rezultaty (efekty) i korzyści z realizacji WSDZ

Dla uczniów i rodziców:

- Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Kształtowanie odpowiednich postaw, nawyków, umiejętności i wiedzy oraz aktywności zawodowej uczniów.
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia do nauki i późniejszej pracy.
- Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci.
- Przygotowanie uczniów do pełnienia różnych ról społecznych.

Dla szkoły:

- Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji.
- Lepsze wyniki edukacyjne uczniów oraz wyniki egzaminu kończącego szkołę podstawową.
- Zwiększenie konkurencyjności szkoły.
- Realizowanie przepisów prawa oświatowego w zakresie doradztwa zawodowego.

Dla środowiska lokalnego:

- Zwiększenie trafności decyzji edukacyjnych uczniów wybierających szkołę ponadpodstawową.
- Promocja lokalnych instytucji i zakładów pracy.
- Współpraca z Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną „INVEST-PARK“;
- Współpraca z PUP, OHP Młodzieżowym Centrum Kariery.

VI. Ocena i ewaluacja

Realizacja Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego powinna opierać się na stałym monitorowaniu, ewaluacji i kontroli podjętych działań. Kontrola powinna być dokonywana w celu usprawnienia i ulepszania realizowanych zadań lub wytyczenia nowych form pracy. Wykorzystana zostanie do tego technika wywiadu i obserwacji. Ewaluacja pozwala także zaobserwować dynamikę procesu i rodzące się nowe potrzeby czy niezaplanowane rezultaty. Dzięki ewaluacji można dokonywać aktualizacji działań

doradczych, odkrywać aktualne potrzeby i oczekiwania - co pozwala na długoterminowe planowanie działań.

VII. Działalność szkolnego doradcy zawodowego realizującego działania w ramach WSDZ

Cele:

- przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia oraz opracowania indywidualnego planu kariery edukacyjnej i zawodowej;
- przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak: bezrobocie, problemy zdrowotne, adaptacja do nowych warunków pracy i mobilności zawodowej;
- przygotowanie ucznia do roli pracownika;
- przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- pomoc nauczycielom w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu w ramach lekcji wychowawczych;
- wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy ucznia.

Zadania:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych;
- wskazywanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na poziomie regionalnym, ogólnokrajowym na temat: rynku pracy, trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia, wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach świata pracy, instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym;
- udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom;
- prowadzenie zajęć aktywizujących, wspierających uczniów w świadomym planowaniu kariery i podjęciu roli zawodowej poprzez przygotowanie ich do aktywnego

poszukiwania pracy, prezentowania się na rynku pracy oraz wyposażenie ich w wiedzę na temat reguł i trendów rządzących rynkiem pracy;

- kierowanie w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i urzędach pracy itp.
- koordynowanie działalności informacyjno – doradczej szkoły;
- wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniami itp.
- współpraca z Radą Pedagogiczną w zakresie: tworzenia i zapewnienia ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa, zgodnie ze statutem szkoły, realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej;
- wzbogacanie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji (internet, CD, wideo itp.) oraz udostępnianie ich osobom zainteresowanym;
- współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa: OHP Młodzieżowym Centrum Kariery, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Powiatowym Urzędem Pracy, Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną „INVEST-PARK“; itp.

Formy działań realizowanych w ramach WSDZ, których adresatami mogą być uczniowie, rodzice, nauczyciele /rady pedagogiczne, środowisko lokalne (instytucje rynku pracy, zakłady pracy).

- Informacja edukacyjno – zawodowa- (gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych,), krzewienie samodzielnego pozyskiwania informacji (korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.)- doradca zawodowy;
- Poradnictwo indywidualne- (porady i informacje zawodowe, diagnoza zdolności i predyspozycji)- doradca zawodowy, pedagog;
- Poradnictwo grupowe - zespołowe, warsztatowe sesje doradcze (zajęcia warsztatowe służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania pracy, samozatrudnienia, umiejętności interpersonalnych, planowania

kariery zawodowej i innych; warsztaty dla nauczycieli służące doskonaleniu umiejętności doradczych) – doradca zawodowy;

- Rynek pracy - wycieczki, obserwacje, (spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców/, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów /zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w szkole/, spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców , /oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/, targi pracy, targi edukacyjne, zakłady pracy, instytucje rynku pracy, uczelnie wyższe i inne) – wychowawcy.

Sposoby realizacji działań doradczych. Działania doradcze, w ramach WSD, realizowane są w ramach:

- lekcji wychowawczych;
- lekcji przedmiotowych; zajęć z doradztwa zawodowego;
- zastępstw na lekcjach przedmiotowych;
- zajęć pozalekcyjnych (warsztaty);
- wycieczek;
- indywidualnych porad;
- indywidualnych zajęć;
- spotkań i warsztatów.

VIII. Efekty działalności WSDZ

1. Uczniowie znają siebie, swoje mocne strony, cechy psychiczne (osobowość).
2. Uczniowie zdobędą informacje o różnych szkołach/ zawodach.
3. Uczniowie będą lepiej przygotowani do wejścia na rynek pracy.
4. Poznają środowisko pracy, zadania i czynności związane z wykonywanymi zawodami.
5. Zdobędą wiedzę na temat wykonywanych zawodów, używanych narzędzi pracy, predyspozycji niezbędnych do wykonywania danego zawodu.
6. Poznają rynek pracy.
7. Uczniowie potrafią efektywnie komunikować się ze sobą.
8. Uczniowie zdobędą umiejętność komunikowania się z ludźmi (przedstawicielami

różnych zawodów).

9. Uczniowie potrafią prezentować siebie jako wykonawców określonego zawodu.
10. Uczniowie potrafią zaprezentować swoje umiejętności.
11. Uczniowie rozpoznają swoje predyspozycje niezbędne do wykonywania określonych czynności.
12. Uczniowie łatwiej podejmują decyzje o dalszym kształceniu.
13. Uczniowie zdobędą wiedzę o systemie szkolnictwa ponadpodstawowego – typach i rodzajach szkół.
14. Uczniowie posiadają informacje o zasadach rekrutacji do poszczególnych typów szkół.
15. Uczniowie zdobędą wiedzę dotyczącą radzenia sobie w sytuacjach trudnych np. przystosowanie się do nowych warunków pracy.
16. Uczniowie będą dokonywać selekcji informacji związanych z rynkiem pracy.
17. Rodzice i nauczyciele uzyskają pomoc i wsparcie w zakresie wiedzy zawodoznawczej.
18. Rodzice i nauczyciele uzyskają rzetelną informację o rynku pracy, o możliwości kształcenia młodzieży po szkole podstawowej.
19. Uzyskanie przez rodziców indywidualnych porad zawodowych.

IX. Monitoring i ewaluacja:

Ewaluacja Wewnętrznej Szkolnego Systemu Doradztwa jest niezbędna, aby działania doradcy zawodowego były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów. W tym celu potrzebne będzie:

1. Propozycje uczniów klas ósmych dotyczące wyboru przyszłej szkoły/zawodu.
2. Losy absolwentów.
3. Przeprowadzenie wśród uczniów ankiety oceniającej przydatność zajęć z zakresu orientacji i doradztwa edukacyjno-zawodowego.

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W ZESPOLE SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH-
GIMNAZJUM nr1
w BYSTRZYCY KŁODZKIEJ

I. Założenia WSDZ

II. Cele WSDZ

III. Formy realizacji zadań w ramach WSDZ

IV. Treści i czas realizacji programu

V. Przewidywane rezultaty (efekty) i korzyści z realizacji WSDZ

VI. Ocena i ewaluacja

VII. Działalność szkolnego doradcy zawodowego realizującego działania w ramach WSDZ

VIII. Efekty działalności WSDZ

IX. Monitoring i ewaluacja:

I. Założenia WSDZ

WSDZ stwarza uczniowi realną możliwość zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do odnalezienia swojego miejsca na drodze kariery zawodowej- poznania siebie i własnych predyspozycji zawodowych, zasad rządzących rynkiem pracy, uzyskania informacji o lokalnym rynku pracy, zaplanowania własnej kariery zawodowej.

Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, umie samodzielnie wybrać szkołę ponadgimnazjalną, ma plany na przyszłość.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- Wybór zawodu to długotrwały proces stanowiący podsumowanie decyzji podejmowanych przez wiele lat.
- Na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy.
- Preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cechy osobowości, temperament, zdolności) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, otoczenie społeczne).
- Gimnazjum obok rodziny stanowi środowisko mające istotny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów.
- Działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny, co w rezultacie doprowadzi do właściwego wyboru szkoły ponadgimnazjalnej.

II. Cele WSDZ

Cel ogólny: Przygotowanie uczniów do dokonania świadomego i trafnego wyboru dalszej drogi edukacyjnej a w przyszłości wyboru zawodu.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- a) zna swój potencjał edukacyjny, psychologiczny (predyspozycje, mocne strony i ograniczenia, zainteresowania, uzdolnienia);
- b) posiada informacje na temat różnych grup zawodowych (charakterystyka wykonywanej pracy, wymagania do wykonywania konkretnego zawodu, przeciwwskazania zdrowotne);

- c) rozwija swoje umiejętności i zainteresowania, wie jak się uczyć;
- d) rozwija umiejętności pracy w zespole (komunikatywność, zaangażowanie, właściwe relacje społeczne);
- e) prezentuje postawę szacunku do pracy;
- f) zna czynniki trafnego wyboru szkoły i zawodu;
- g) rozwija umiejętność podejmowania decyzji;
- h) jest otwarty i przygotowany na wyzwania współczesnego świata (gotowość do zmian);

Ponadto uczeń gimnazjum:

- a) zna zasady systemu kształcenia w Polsce oraz ofertę edukacyjną szkół ponadgimnazjalnych;
- b) zna zasady rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych i terminarz rekrutacyjny;
- c) zna źródła informacji edukacyjnych i zawodoznawczych, ma dostęp do tych informacji.

Nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy, doradcy zawodowi w szkole:

- a) potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów;
- b) wykorzystują wiedzę o uczniu, pomagają mu określać jego ścieżkę edukacyjną i zawodową;
- c) umożliwiają rozwój zainteresowań i zdolności uczniów, kącik biblioteczny;
- d) realizują tematy zawodoznawcze w ramach zajęć gdw, spotkań z przedstawicielami różnych szkół ponadgimnazjalnych (zawodowej, liceum, technikum);
- e) wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów;
- f) włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w realizowanie doradztwa zawodowego w szkole (współpraca z OHP Młodzieżowym Centrum Kariery w Bystrzycy Kłodzkiej, Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną- Klastrem Edukacyjnym, PUP).

Rodzice:

- a) są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli osób doradzających dzieciom w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru przyszłej szkoły ponadgimnazjalnej;
- b) znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu;
- c) znają ofertę szkół ponadgimnazjalnych i zasady oraz terminarz rekrutacji (dotyczy rodziców uczniów klas trzecich);

d) angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody i zakłady pracy podczas lekcji gdw);

e) wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych.

III. Formy realizacji zadań w ramach wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego:

- spotkania ze specjalistami- współpraca z OHP Młodzieżowym Centrum Kariery w Bystrzycy Kłodzkiej, Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną- Klastrem Edukacyjnym, PUP- w ramach lekcji gdw; KĄCIK DORADZTWA ZAWODOWEGO w bibliotece z materiałami dla uczniów;
- wycieczki do lokalnych zakładów pracy, instytucji;
- udział w targach edukacyjnych;
- spotkania z osobami reprezentującymi różne zawody;
- dyskusje, warsztaty, prezentacje;
- konsultacje dla uczniów i rodziców (doradca zawodowy);
- spotkania w szkole z przedstawicielami różnych szkół ponadgimnazjalnych;
- wyjścia/wyjazdy do szkół ponadgimnazjalnych w celu poznania ofert edukacyjnych;
- spotkania z absolwentami szkoły.

Współpraca z nauczycielami (Radą Pedagogiczną) obejmuje:

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego zgodnie ze statutem szkoły;
- określenie priorytetów dotyczących gromadzenia informacji i prowadzenia poradnictwa zawodowego w szkole;
- działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi dalszego kształcenia;
- określenie potrzeb i dostosowanie oferty edukacyjnej dla każdego ucznia.

Współpraca z wychowawcami obejmuje:

- Realizację zadań wynikających z programu wychowawczego i programu doradztwa zawodowego w formie pogadank, rozmów, warsztatów, dyskusji z uczniami, prezentowania materiałów informacyjnych z zakresu szkół ponadgimnazjalnych itd.

- Wychowawcy informują rodziców o predyspozycjach uczniów w czasie rozmów indywidualnych, wywiadówek, spotkań z rodzicami i uczniami.

Współpraca z pedagogiem/doradcą zawodowym w szkole obejmuje:

- wspomaganie wychowawców, nauczycieli, rodziców i uczniów poprzez udostępnianie wszelkich niezbędnych wychowawcom materiałów typu: kwestionariusze, ankiety, ćwiczenia, karty zainteresowań, przygotowywanie i udostępnianie materiałów informacyjnych z zakresu doradztwa zawodowego i struktury szkolnictwa ponadgimnazjalnego; przeprowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego; organizowanie spotkań ze specjalistami z OHP Młodzieżowego Centrum Kariery, Klastra Edukacyjnego Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Urzędu Pracy, reprezentantami różnych zawodów np. rodzicami czy absolwentami.

Współpraca z rodzicami obejmuje:

- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły-wychowawcy;
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach-wychowawcy;
- indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.-pedagog;
- gromadzenie, systematyczną aktualizację i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej-wychowawcy, biblioteka szkolna.

Współpraca z uczniami obejmuje:

- poznawanie siebie, zawodów, udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej;
- autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych;
- indywidualną pracę z uczniami mającymi problemy z wyborem szkoły;
- pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego;
- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i przyszłych zawodów;
- pomoc w budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno- zawodowego;
- przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzaminów,

wyboru kolejnej szkoły.

Formy adresowane do uczniów:

- zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej- wychowawca;
- zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową- wychowawca;
- zajęcia warsztatowe doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania- wychowawcy, pedagog;
- zajęcia warsztatowe uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych /CV, list motywacyjny/- nauczyciele wos, j.polskiego;
- zajęcia warsztatowe służące rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji i rozmowy wstępnej /kwalifikacyjnej- nauczyciele języka polskiego;
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół, a w przyszłości konkretnego zawodu-w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych- biblioteka szkolna;
- spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy, promowanie dobrych wzorców- wychowawcy;
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów-wychowawcy;
- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia; współpraca z Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną „INVEST-PARK“ Klastrem Edukacyjnym -doradca zawodowy, pedagog;
- tworzenie bazy danych o absolwentach szkoły-wychowawcy, dyrektor szkoły;
- organizowanie dni otwartych szkoły- oferta edukacyjna placówki, jej promocja- szkolny zespół ds. rekrutacji;
- opracowanie informacji na stronę internetową szkoły poświęconych zagadnieniom planowania kariery i pracy zawodowej – administrator strony szkoły, pedagog.

Formy adresowane do rodziców:

- wykład dla rodziców dotyczący szkolnictwa ponadgimnazjalnego, możliwości dalszego

kształcenia się dziecka- wychowawca, zespół ds. rekrutacji;

- oferta edukacyjna placówki, jej promocja- szkolny zespół ds. rekrutacji;

- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół, a w przyszłości konkretnego zawodu- w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych- doradca zawodowy, biblioteka szkolna;

- opracowanie informacji na stronę internetową szkoły poświęconych zagadnieniom planowania kariery oraz wyboru szkoły ponadgimnazjalnej- administrator strony.

Formy adresowane do nauczycieli /rady pedagogicznej/:

- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą – dyrektor szkoły;

- śledzenie szkolnych losów absolwentów- wychowawcy, dyrektor szkoły;

- oferta edukacyjna placówki, jej promocja;

- stworzenie wspólnie z uczniami informacji poświęconych zagadnieniom planowania kariery i pracy zawodowej- wychowawcy, pedagog.

Formy adresowane do środowiska lokalnego i lokalnego samorządu:

- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców – wychowawcy, pedagog w ramach współpracy z Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną „INVEST-PARK“;

- oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia- wychowawcy;

- współpraca z instytucjami lokalnego rynku pracy- doradca zawodowy.

Metody pracy doradczej:

- Metody aktywizujące (burza mózgów, dyskusja, giełda pomysłów, mapy myślowe)- wspólna praca nad rozwiązaniem problemu.
- Drama – krótkie scenki i inscenizacje, odgrywanie ról; metody plastyczne – komiksy, plakaty.
- Metody audiowizualne - wykorzystanie Internetu jako narzędzi zdobywania informacji, programy i prezentacje multimedialne, filmy edukacyjne.
- Gry i zabawy rozwijające myślenie strategiczne.
- Trening komunikacji i zachowań społecznych, mini-wykłady, pogadanki, debaty.

IV. Treści i czas realizacji programu

Treści z zakresu doradztwa zawodowego będą realizowane od drugiej do trzeciej klasy gimnazjum w ciągu roku szkolnego na lekcjach wychowawczych, przedmiotowych, zastępstwach, zajęciach pozalekcyjnych oraz poza szkołą poprzez udział uczniów w wyjściach i wycieczkach, w spotkaniach i imprezach edukacyjnych związanych z wyborem szkoły ponadgimnazjalnej i poznawaniem zawodów.

V. Przewidywane rezultaty (efekty) i korzyści z realizacji WSDZ

Dla uczniów i rodziców:

- Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Kształtowanie odpowiednich postaw, nawyków, umiejętności i wiedzy oraz aktywności zawodowej uczniów.
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia do nauki i późniejszej pracy.
- Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci.
- Przygotowanie uczniów do pełnienia różnych ról społecznych.

Dla szkoły:

- Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji.
- Lepsze wyniki edukacyjne uczniów oraz wyniki egzaminu kończącego gimnazjum.
- Zwiększenie konkurencyjności szkoły.
- Realizowanie przepisów prawa oświatowego w zakresie doradztwa zawodowego.

Dla środowiska lokalnego:

- Zwiększenie trafności decyzji edukacyjnych uczniów wybierających szkołę ponadgimnazjalną.
- Promocja lokalnych instytucji i zakładów pracy.
- Współpraca z Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną „INVEST-PARK“;
- Współpraca z PUP, OHP Młodzieżowym Centrum Kariery.

VI. Ocena i ewaluacja

Realizacja Wewnętrznskolnego Systemu Doradztwa Zawodowego powinna opierać się na stałym monitorowaniu, ewaluacji i kontroli podjętych działań, ankietowaniu uczniów-wszelka dokumentacja potwierdzająca działania w obrębie WSDZ znajduje się w teczkach wychowawcy. Samokontrola wychowawcy powinna być dokonywana w celu usprawnienia i ulepszania realizowanych zadań w klasie lub wytyczenia nowych form pracy z uczniem. Wykorzystana zostanie do tego technika wywiadu i obserwacji. Ewaluacja pozwala także zaobserwować dynamikę procesu i rodzące się nowe potrzeby czy niezaplanowane rezultaty. Dzięki ewaluacji można dokonywać aktualizacji działań doradczych, odkrywać aktualne potrzeby i oczekiwania - co pozwala na długoterminowe planowanie działań.

VII. Działalność szkolnego doradcy zawodowego realizującego działania w ramach WSDZ

Cele:

- przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia oraz

opracowania indywidualnego planu kariery edukacyjnej i zawodowej;

- przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak: bezrobocie, problemy zdrowotne, adaptacja do nowych warunków pracy i mobilności zawodowej;
- przygotowanie ucznia do roli pracownika;
- przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- pomoc nauczycielom w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu w ramach lekcji wychowawczych;
- wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy ucznia.

Zadania:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych;
- wskazywanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na poziomie regionalnym, ogólnokrajowym na temat: rynku pracy, trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia, wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach świata pracy, instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym;
- udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom;
- organizowanie zajęć aktywizujących np. wyjść na drzwi otwarte, przedstawienie ofert różnych placówek, a tym samym wspieranie uczniów w świadomym planowaniu kariery i podjęciu roli zawodowej poprzez przygotowanie ich do aktywnego poszukiwania pracy, prezentowania się na rynku pracy oraz wyposażenie ich w wiedzę na temat reguł i trendów rządzących rynkiem pracy;
- kierowanie w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i urzędach pracy itp.
- koordynowanie działalności informacyjno – doradczej szkoły;

- wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniami itp.
- współpraca z Radą Pedagogiczną w zakresie: tworzenia i zapewnienia ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa, zgodnie ze statutem szkoły, realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej;
- wzbogacanie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji (internet, CD, wideo itp.) oraz udostępnianie ich osobom zainteresowanym;
- współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa: OHP Młodzieżowym Centrum Kariery, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Powiatowym Urzędem Pracy, Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną „INVEST-PARK“; itp.

Formy działań realizowanych w ramach WSDZ, których adresatami mogą być uczniowie, rodzice, nauczyciele /rady pedagogiczne, środowisko lokalne (instytucje rynku pracy, zakłady pracy).

- Informacja edukacyjno – zawodowa- (gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych,) , krzewienie samodzielnego pozyskiwania informacji (korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.)- doradca zawodowy, biblioteka;
- Poradnictwo grupowe - zespołowe, warsztatowe sesje doradcze (zajęcia warsztatowe służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania pracy, samozatrudnienia, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych; warsztaty dla nauczycieli służące doskonaleniu umiejętności doradczych) – pedagog;
- Rynek pracy - wycieczki, obserwacje, (spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców/, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów /zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w szkole/, spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców , /oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/, targi pracy, targi edukacyjne, zakłady pracy, instytucje rynku pracy, uczelnie wyższe i inne) – wychowawcy.

Sposoby realizacji działań doradczych. Działania doradcze, w ramach WSD, realizowane są w ramach:

- lekcji wychowawczych;
- lekcji przedmiotowych;
- zastępstw na lekcjach przedmiotowych;
- zajęć pozalekcyjnych (warsztaty);
- wycieczek;
- indywidualnych porad;
- indywidualnych zajęć;
- spotkań i warsztatów.

VIII. Efekty działalności WSDZ

1. Uczniowie znają siebie, swoje mocne strony, cechy psychiczne (osobowość).
2. Uczniowie zdobędą informacje o różnych szkołach/ zawodach.
3. Uczniowie będą lepiej przygotowani do wejścia na rynek pracy.
4. Poznają środowisko pracy, zadania i czynności związane z wykonywanymi zawodami.
5. Zdobędą wiedzę na temat wykonywanych zawodów, używanych narzędzi pracy, predyspozycji niezbędnych do wykonywania danego zawodu.
6. Poznają rynek pracy.
7. Uczniowie potrafią efektywnie komunikować się ze sobą.
8. Uczniowie zdobędą umiejętność komunikowania się z ludźmi (przedstawicielami różnych zawodów).
9. Uczniowie potrafią prezentować siebie jako wykonawców określonego zawodu.
10. Uczniowie potrafią zaprezentować swoje umiejętności.
11. Uczniowie rozpoznają swoje predyspozycje niezbędne do wykonywania określonych czynności.
12. Uczniowie łatwiej podejmują decyzje o dalszym kształceniu.
13. Uczniowie zdobędą wiedzę o systemie szkolnictwa ponadpodstawowego – typach i rodzajach szkół.

14. Uczniowie posiadają informacje o zasadach rekrutacji do poszczególnych typów szkół.
15. Uczniowie zdobędą wiedzę dotyczącą radzenia sobie w sytuacjach trudnych np. przystosowanie się do nowych warunków pracy.
16. Uczniowie będą dokonywać selekcji informacji związanych z rynkiem pracy.
17. Rodzice i nauczyciele uzyskają pomoc i wsparcie w zakresie wiedzy zawodoznawczej.
18. Rodzice i nauczyciele uzyskają rzetelną informację o rynku pracy, o możliwości kształcenia młodzieży po szkole podstawowej.
19. Uzyskanie przez rodziców indywidualnych porad zawodowych.

IX. Monitoring i ewaluacja:

Ewaluacja Wewnętrznej Systemu Doradztwa jest niezbędna, aby działania doradcy zawodowego były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów. W tym celu potrzebne będzie:

1. Propozycje uczniów klas trzecich gimnazjum dotyczące wyboru przyszłej szkoły/zawodu.
2. Losy absolwentów.
3. Przeprowadzenie wśród uczniów ankiety oceniającej przydatność zajęć z zakresu orientacji i doradztwa edukacyjno-zawodowego podczas lekcji gdw.

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W ZESPOLE SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH-
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
w BYSTRZYCY KŁODZKIEJ

I. Założenia WSDZ

II. Cele WSDZ

III. Formy realizacji zadań w ramach WSDZ

IV. Treści i czas realizacji programu

V. Przewidywane rezultaty (efekty) i korzyści z realizacji WSDZ

VI. Ocena i ewaluacja

VII. Działalność szkolnego doradcy zawodowego realizującego działania w ramach WSDZ

VIII. Efekty działalności WSDZ

IX. Monitoring i ewaluacja

I. Założenia WSDZ

WSDZ stwarza uczniowi realną możliwość zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do odnalezienia swojego miejsca na drodze kariery zawodowej- poznania siebie i własnych predyspozycji zawodowych, zasad rządzących rynkiem pracy, uzyskania informacji o lokalnym rynku pracy, zaplanowania własnej kariery zawodowej.

Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, umie samodzielnie wybrać szkołę ponadgimnazjalną, ma plany na przyszłość.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- Wybór zawodu to długotrwały proces stanowiący podsumowanie decyzji podejmowanych przez wiele lat.
- Na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy.
- Preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cechy osobowości, temperament, zdolności) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, otoczenie społeczne).
- LO obok rodziny stanowi środowisko mające istotny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów.
- Działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny, co w rezultacie doprowadzi do właściwego wyboru szkoły policealnej, studiów, a w przyszłości zawodu.

II. Cele WSDZ

Cel ogólny: Przygotowanie uczniów do dokonania świadomego i trafnego wyboru dalszej drogi edukacyjnej, wyboru zawodu.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- a) zna swój potencjał edukacyjny, psychologiczny (predyspozycje, mocne strony i ograniczenia, zainteresowania, uzdolnienia);
- b) posiada informacje na temat różnych grup zawodowych (charakterystyka wykonywanej pracy, wymagania do wykonywania konkretnego zawodu, przeciwwskazania zdrowotne);

- c) rozwija swoje umiejętności i zainteresowania, wie jak się uczyć;
- d) rozwija umiejętności pracy w zespole (komunikatywność, zaangażowanie, właściwe relacje społeczne);
- e) prezentuje postawę szacunku do pracy;
- f) zna czynniki trafnego wyboru szkoły i zawodu;
- g) rozwija umiejętność podejmowania decyzji;
- h) jest otwarty i przygotowany na wyzwania współczesnego świata (gotowość do zmian);

Ponadto uczeń LO:

- a) zna zasady systemu kształcenia w Polsce oraz ofertę edukacyjną szkół policealnych, uczelni wyższych;
- b) zna zasady rekrutacji do szkół policealnych, uczelni wyższych i terminarz rekrutacyjny;
- c) zna źródła informacji edukacyjnych i zawodoznawczych, ma dostęp do tych informacji.

Nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy, doradcy zawodowi w szkole:

- a) potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów;
- b) wykorzystują wiedzę o uczniu, pomagają mu określać jego ścieżkę edukacyjną i zawodową;
- c) umożliwiają rozwój zainteresowań i zdolności uczniów- kącik zawodoznawczy w bibliotece;
- d) realizują tematy zawodoznawcze w ramach zajęć gdw, przedsiębiorczości, wos;
- e) wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów;
- f) włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w realizowanie doradztwa zawodowego w szkole (współpraca z OHP Młodzieżowym Centrum Kariery w Bystrzycy Kłodzkiej, Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną- Klastrem Edukacyjnym, PUP) oraz współpracują z uczelniami wyższymi.

Rodzice:

- a) są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli osób doradzających dzieciom w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru przyszłej szkoły policealnej, uczelni wyższej, zawodu;
- b) znają czynniki ważne przy wyborze dalszej drogi kształcenia i zawodu;
- c) znają ofertę szkół policealnych, uczelni wyższych i zasady oraz terminarz rekrutacji

(dotyczy rodziców uczniów klas trzecich LO);

d) angażują się w pracę doradcą szkoły (np. prezentują swoje zawody i zakłady pracy podczas lekcji gdw);

e) wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych.

III. Formy realizacji zadań w ramach wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego:

- spotkania z przedstawicielami uczelni wyższych, szkół policealnych; spotkania ze specjalistami- współpraca z OHP Młodzieżowym Centrum Kariery w Bystrzycy Kłodzkiej, Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną- Klastrem Edukacyjnym, PUP- w ramach lekcji gdw;
- wyjazdy na uczelnie wyższe w celu poznania ofert edukacyjnych, uczestnictwo w wykładach;
- udział w targach edukacyjnych;
- spotkania z osobami reprezentującymi różne zawody;
- dyskusje, warsztaty, prezentacje;
- spotkania w szkole z przedstawicielami różnych szkół policealnych, uczelni wyższych;
- spotkania z absolwentami szkoły.

Współpraca z nauczycielami (Radą Pedagogiczną) obejmuje:

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego zgodnie ze statutem szkoły;
- określenie priorytetów dotyczących gromadzenia informacji i prowadzenia poradnictwa zawodowego w szkole;
- działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi dalszego kształcenia;
- określenie potrzeb i dostosowanie oferty edukacyjnej dla każdego ucznia.

Współpraca z wychowawcami obejmuje:

- Realizację zadań wynikających z programu wychowawczego i programu doradztwa zawodowego w formie pogadanek, rozmów, warsztatów, dyskusji z uczniami, prezentowania materiałów informacyjnych z zakresu szkół policealnych, uczelni wyższych itd.

- Wychowawcy informują rodziców o predyspozycjach uczniów w czasie rozmów indywidualnych, wywiadówek, spotkań z rodzicami i uczniami.

Współpraca z pedagogiem/doradcą zawodowym w szkole obejmuje:

- wspomaganie wychowawców, nauczycieli, rodziców i uczniów poprzez udostępnianie wszelkich niezbędnych wychowawcom materiałów typu: kwestionariusze, ankiety, ćwiczenia, karty zainteresowań, przygotowywanie i udostępnianie materiałów informacyjnych z zakresu doradztwa zawodowego i struktury szkolnictwa wyższego; organizowanie spotkań ze specjalistami z OHP Młodzieżowego Centrum Kariery, Klastra Edukacyjnego Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Urzędu Pracy, reprezentantami różnych zawodów np. rodzicami czy absolwentami.

Współpraca z rodzicami obejmuje:

- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły-wychowawcy;
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach-wychowawcy;
- indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.-pedagog;
- gromadzenie, systematyczną aktualizację i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej-wychowawcy, biblioteka szkolna.

Współpraca z uczniami obejmuje:

- poznawanie siebie, zawodów, udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej;
- autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych;
- indywidualną pracę z uczniami mającymi problemy z wyborem szkoły;
- pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego;
- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i przyszłych zawodów;
- pomoc w budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno- zawodowego;
- przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: matury, wyboru kolejnej szkoły, uczelni.

Formy adresowane do uczniów:

- zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej- wychowawca;
- zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową- wychowawca;
- zajęcia warsztatowe doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania- wychowawcy, pedagog;
- zajęcia warsztatowe uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych /CV, list motywacyjny/- nauczyciele wos, przedsiębiorczości;
- zajęcia z rynku pracy- sztuka autoprezentacji- przedsiębiorczość- realizowane tematy:

- Dokumenty aplikacyjne.
- Komunikacja interpersonalna.
- Rozmowa kwalifikacyjna.
- Rozmowa kwalifikacyjna – ćwiczen
- Rodzaje umów o pracę.
- Formy wynagrodzenia.
- Prawo pracy.
- Prawa i obowiązki pracodawcy i pracownika.
- Regulamin pracy.

PRZEDSIĘBIORSTWO

- Jak założyć przedsiębiorstwo.
- Formy organizacyjno prawne przedsiębiorstw.
- Marketing w przedsiębiorstwie.
- Dystrybucja towarów.
- Reklama.
- Majątek w przedsiębiorstwie.
- Opłacalność działalności gospodarczej.
- Otoczenie przedsiębiorstwa.
- Biznesplan.

- Biznesplan – ćwiczenia.

- zajęcia warsztatowe służące rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji i rozmowy wstępnej /kwalifikacyjnej- nauczyciele języka polskiego;
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych uczelni, szkół policealnych, a w przyszłości konkretnego zawodu-w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych- wychowawca, biblioteka szkolna;
- spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy, promowanie dobrych wzorców- wychowawcy;
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów-wychowawcy;
- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia; współpraca z Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną „INVEST-PARK“ Klastrem Edukacyjnym -doradca zawodowy, pedagog;
- tworzenie bazy danych o absolwentach szkoły-wychowawcy, dyrektor szkoły;
- opracowanie informacji na stronę internetową szkoły poświęconych zagadnieniom planowania kariery i pracy zawodowej – administrator strony szkoły, pedagog, doradca zawodowy.

Formy adresowane do rodziców:

- wykład dla rodziców dotyczący szkolnictwawwyższego, możliwości dalszego kształcenia się młodzieży- wychowawca;
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych uczelni, szkół policealnych, a w przyszłości konkretnego zawodu- w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych- biblioteka szkolna;
- opracowanie informacji na stronę internetową szkoły poświęconych zagadnieniom planowania kariery oraz wyboru szkoły policealnej, uczelni- administrator strony, pedagog.

Formy adresowane do nauczycieli /rady pedagogicznej/:

- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą – dyrektor szkoły;
- śledzenie szkolnych losów absolwentów- wychowawcy, dyrektor szkoły;
- stworzenie wspólnie z uczniami informacji poświęconych zagadnieniom planowania kariery

i pracy zawodowej- wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog.

Formy adresowane do środowiska lokalnego i lokalnego samorządu:

- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców – wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog w ramach współpracy z Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną „INVEST-PARK“;

- oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia-wychowawca, pedagog;

- współpraca z instytucjami lokalnego rynku pracy- wychowawca, pedagog .

Metody pracy doradczej:

- Metody aktywizujące (burza mózgów, dyskusja, giełda pomysłów, mapy myślowe)-wspólna praca nad rozwiązaniem problemu.
- Drama – krótkie scenki i inscenizacje, odgrywanie ról; metody plastyczne – komiksy, plakaty.
- Metody audiowizualne - wykorzystanie Internetu jako narzędzi zdobywania informacji, programy i prezentacje multimedialne, filmy edukacyjne.
- Gry i zabawy rozwijające myślenie strategiczne.
- Trening komunikacji i zachowań społecznych, mini-wykłady, pogadanki, debaty.

IV. Treści i czas realizacji programu

Treści z zakresu doradztwa zawodowego będą realizowane od pierwszej do trzeciej klasy LO w ciągu roku szkolnego na lekcjach wychowawczych, przedmiotowych, zastępstwach, zajęciach pozalekcyjnych oraz poza szkołą poprzez udział młodzieży w wyjściach i wycieczkach, w spotkaniach i imprezach edukacyjnych związanych z wyborem szkoły policealnej, uczelni wyższej i poznawaniem zawodów.

V. Przewidywane rezultaty (efekty) i korzyści z realizacji WSDZ

Dla uczniów i rodziców:

- Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Kształtowanie odpowiednich postaw, nawyków, umiejętności i wiedzy oraz aktywności zawodowej uczniów.
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia do nauki i późniejszej pracy.
- Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci.
- Przygotowanie uczniów do pełnienia różnych ról społecznych.

Dla szkoły:

- Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji.

- Lepsze wyniki edukacyjne uczniów oraz wyniki egzaminu kończącego gimnazjum.
- Zwiększenie konkurencyjności szkoły.
- Realizowanie przepisów prawa oświatowego w zakresie doradztwa zawodowego.

Dla środowiska lokalnego:

- Zwiększenie trafności decyzji edukacyjnych uczniów wybierających szkołę ponadgimnazjalną.
- Promocja lokalnych instytucji i zakładów pracy.
- Współpraca z Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną „INVEST-PARK“;
- Współpraca z PUP, OHP Młodzieżowym Centrum Kariery.

VI. Ocena i ewaluacja

Realizacja Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego powinna opierać się na stałym monitorowaniu, ewaluacji i kontroli podjętych działań, ankietowaniu uczniów - wszelka dokumentacja potwierdzająca działania w obrębie WSDZ znajduje się w teczkach wychowawcy. Samokontrola wychowawcy powinna być dokonywana w celu usprawnienia i ulepszenia realizowanych zadań w klasie lub wytyczenia nowych form pracy z uczniem. Wykorzystana zostanie do tego technika wywiadu i obserwacji. Ewaluacja pozwala także zaobserwować dynamikę procesu i rodzące się nowe potrzeby czy niezaplanowane rezultaty. Dzięki ewaluacji można dokonywać aktualizacji działań doradczych, odkrywać aktualne potrzeby i oczekiwania - co pozwala na długoterminowe planowanie działań.

VII. Działalność szkolnego doradcy zawodowego realizującego działania w ramach WSDZ

Cele:

- przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia oraz opracowania indywidualnego planu kariery edukacyjnej i zawodowej;
- przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak: bezrobocie, problemy zdrowotne, adaptacja do nowych warunków pracy i mobilności zawodowej;
- przygotowanie ucznia do roli pracownika;
- przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- pomoc nauczycielom w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu w ramach lekcji wychowawczych;
- wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy ucznia.

Zadania:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych;
- wskazywanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na poziomie regionalnym, ogólnokrajowym na temat: rynku pracy, trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia, wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach świata pracy, instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym;
- udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom;
- organizowanie zajęć aktywizujących np. wyjść na drzwi otwarte, przedstawienie ofert różnych placówek, a tym samym wspieranie uczniów w świadomym planowaniu kariery i podjęciu roli zawodowej poprzez przygotowanie ich do aktywnego poszukiwania pracy, prezentowania się na rynku pracy oraz wyposażenie ich w wiedzę na temat reguł i trendów rządzących rynkiem pracy;
- kierowanie w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i urzędach pracy itp.
- koordynowanie działalności informacyjno – doradczej szkoły;
- wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniami itp.
- współpraca z Radą Pedagogiczną w zakresie: tworzenia i zapewnienia ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa, zgodnie ze statutem szkoły, realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej;
- wzbogacanie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji (internet, CD, wideo itp.) oraz udostępnianie ich osobom zainteresowanym;
- współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa: OHP Młodzieżowym Centrum Kariery, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Powiatowym Urzędem Pracy, Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną „INVEST-PARK“; itp.

Formy działań realizowanych w ramach WSDZ, których adresatami mogą być uczniowie, rodzice, nauczyciele /rady pedagogiczne, środowisko lokalne (instytucje rynku pracy, zakłady pracy).

- Informacja edukacyjno – zawodowa- (gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych uczelni w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych,), krzewienie samodzielnego pozyskiwania informacji (korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.)- wychowawca, biblioteka;
- Poradnictwo grupowe - zespołowe, warsztatowe sesje doradcze (zajęcia warsztatowe służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania pracy, samozatrudnienia, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych; warsztaty dla nauczycieli służące doskonaleniu umiejętności doradczych) – doradca zawodowy, wychowawca;
- Rynek pracy - wycieczki, obserwacje, (spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców/, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów /zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w szkole/, spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców , /oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/, targi pracy, targi edukacyjne, zakłady pracy, instytucje rynku pracy, uczelnie wyższe i inne) – wychowawcy.

Sposoby realizacji działań doradczych. Działania doradcze, w ramach WSD, realizowane są w ramach:

- lekcji wychowawczych;
- lekcji przedmiotowych;
- zastępstw na lekcjach przedmiotowych;
- zajęć pozalekcyjnych (warsztaty);
- wycieczek;
- indywidualnych porad;
- indywidualnych zajęć;
- spotkań i warsztatów.

VIII. Efekty działalności WSDZ

1. Uczniowie znają siebie, swoje mocne strony, cechy psychiczne (osobowość).
2. Uczniowie zdobędą informacje o różnych szkołach/ zawodach.
3. Uczniowie będą lepiej przygotowani do wejścia na rynek pracy.
4. Poznają środowisko pracy, zadania i czynności związane z wykonywanymi zawodami.
5. Zdobędą wiedzę na temat wykonywanych zawodów, używanych narzędzi pracy, predyspozycji niezbędnych do wykonywania danego zawodu.
6. Poznają rynek pracy.
7. Uczniowie potrafią efektywnie komunikować się ze sobą.
8. Uczniowie zdobędą umiejętność komunikowania się z ludźmi (przedstawicielami różnych zawodów).
9. Uczniowie potrafią prezentować siebie jako wykonawców określonego zawodu.
10. Uczniowie potrafią zaprezentować swoje umiejętności.
11. Uczniowie rozpoznają swoje predyspozycje niezbędne do wykonywania określonych czynności.
12. Uczniowie łatwiej podejmują decyzje o dalszym kształceniu.
13. Uczniowie zdobędą wiedzę o systemie szkolnictwa ponadpodstawowego – typach i rodzajach szkół.
14. Uczniowie posiadają informacje o zasadach rekrutacji do poszczególnych typów szkół.
15. Uczniowie zdobędą wiedzę dotyczącą radzenia sobie w sytuacjach trudnych np. przystosowanie się do nowych warunków pracy.
16. Uczniowie będą dokonywać selekcji informacji związanych z rynkiem pracy.
17. Rodzice i nauczyciele uzyskają pomoc i wsparcie w zakresie wiedzy zawodoznawczej.
18. Rodzice i nauczyciele uzyskają rzetelną informację o rynku pracy, o możliwości kształcenia młodzieży po szkole podstawowej.
19. Uzyskanie przez rodziców indywidualnych porad zawodowych.

IX. Monitoring i ewaluacja:

Ewaluacja Wewnętrzny Systemu Doradztwa jest niezbędna, aby działania doradcy zawodowego były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów. W tym celu potrzebne będzie:

1. Propozycje uczniów klas trzecich LO dotyczące wyboru przyszłej szkoły/zawodu.
2. Losy absolwentów.
3. Przeprowadzenie wśród uczniów ankiety oceniającej przydatność zajęć z zakresu orientacji i doradztwa edukacyjno-zawodowego podczas lekcji gdw.